

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 523/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť Green Art, a. s., Hradská 60/A, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Rybárom, A. Kmeťa 11, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Green Art, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2016 doručená sťažnosť Green Art, a. s., Hradská 60/A, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo/36/2015 zo dňa 30. 3. 2016 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/55/2014 zo dňa 25. 3. 2015 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo/36/2015 zo dňa 30. 3. 2016 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/55/2014 zo dňa 25. 3. 2015 sa rušia a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...“

Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako žalovaná účastníčkou konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 Cb 231/2011, v ktorom sa proti nej obchodná spoločnosť SG Shopping s. r. o., Staré Grunty 24, Bratislava, ako žalobkyňa (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala zaplata sumy 21 285 € s príslušenstvom z titulu neuhradenia nájomného a služieb s tým spojených.

Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že ako prenajímateľ uzatvorila so sťažovateľkou ako nájomcom 1. apríla 2010 písomnú nájomnú zmluvu o nájme nebytového priestoru v obchodnom centre Cubicon v Bratislave na dobu desiatich rokov, účelom nájmu bol predaj a aranžovanie živých rezaných a črepníkových kvetov, umelých kvetov a kvetinárskych potrieb (ďalej len „nájomná zmluva“). Po tom, ako sťažovateľka neuhradila žalobkyňi faktúru nájomného za obdobie od 1. mája 2010 do 30. júna 2010 vo výške základného nájomného, písomným dodatkom č. 1 k nájomnej zmluve poskytla žalobkyňa sťažovateľke podmienenú 50 % zľavu z nájomného v prípade uhradenia dlžnej faktúry

v predĺženej lehote. Vzhľadom na to, že sťažovateľka faktúru neuhradila, stratila právo na zľavu z nájomného a žalobkyňa si voči nej uplatnila právo na čerpanie zabezpečovacieho vkladu, pokiaľ ide o polovicu fakturovanej sumy. Následne sťažovateľka neuhradila žalobkyni ani ďalšie faktúry základného nájomného postupne vystavené na obdobie od 1. júla 2010 do 30. júna 2011, faktúru na marketingový poplatok a paušálny poplatok za obdobie od 1. októbra 2010 do 31. júna 2011. Žalobkyňa použila časť zabezpečovacieho vkladu na uspokojenie časti svojich pohľadávok, čo sťažovateľke oznámila a vyzvala ju i na doplnenie zabezpečovacieho vkladu, sťažovateľka vklad nedoplnila. Žalovaná suma zodpovedá neuhradeným zostatkom faktúr žalobkyne (18 124,35 €) a vyčíslenej v zmluve dojednanej zmluvnej pokute (3 160,65 €).

Sťažovateľka sa v konaní bránila tým, že zmluvný vzťah mal podľa nájomnej zmluvy začať 1. apríla 2010, „*dňom zahájenia*“ užívania podľa nájomnej zmluvy však bol 1. máj 2010, avšak v dôsledku omeškania žalobkyne s dokončením stavby sa pôvodný termín „*dňa zahájenia*“ nestihol, v dôsledku čoho žalobkyňa sťažovateľke nebola ani oprávnená účtovať základné nájomné a ani poplatok. Sťažovateľka sa so žalobkyňou dohodla na uzavretí zmluvy o dodaní kvetinovej výzdoby a dekorácií do budovy a žalobkyni poslala 8. októbra 2010 návrh zmluvy. Žalobkyňa zmluvu nepodpísala, na základe ústneho dohovoru medzičasom sťažovateľka fakticky výzdobu realizovala, avšak žalobkyňa jej neposkytla za to žiadne plnenie. Navyše, z mailov žalobkyne adresovaných sťažovateľke vyplýva, že si u nej objednala 26. novembra 2010 vianočnú výzdobu budovy. Sťažovateľka výzdobu realizovala, avšak žalobkyňa ju neuhradila, čím vznikol žalobkyni voči sťažovateľke dlh 3 948 €. Pohľadávky voči žalobkyni si sťažovateľka preto v konaní uplatnila v zmysle § 98 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na započítanie.

Okresný súd rozsudkom č. k. 25 Cb 231/2011-213 z 24. septembra 2013 žalobe vyhovel a sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 21 285 € s príslušenstvom a nahradiť trovy konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nárok žalobkyne považuje za dôvodný a preukázaný listinnými dôkazmi. Obranu sťažovateľky vyhodnotil ako právne neopodstatnenú a účelovú. K odovzdaniu predmetu nájmu malo podľa nájomnej

zmluvy dôjsť nasledujúci deň po jej uzatvorení podpisom preberacieho protokolu s tým, že ak sa nájomca riadne nedostaví, platí domnienka riadneho prevzatia predmetu nájmu.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 tak, že rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobkyni priznanú výšku náhrady trov znížil (v dôsledku nesprávneho vyčíslenia súdneho poplatku).

O dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 tak, že dovolanie odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné [§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP].

Sťažovateľka sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 odôvodnila tým, že tieto rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené, sú založené na nesprávnych skutkových zisteniach a všeobecné súdy odňali sťažovateľke možnosť konať pred súdom. Neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení je daná tým, že okresný súd ani krajský súd nepovažovali za potrebné doplniť dokazovanie výsluchom svedkov, ktorých sťažovateľka navrhla vypočuť. Rozhodnutie o nevykonaní týchto dôkazov bolo svojvoľné. Krajský súd mal na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie a týchto svedkov vypočuť. Nevzal do úvahy ani návrh zmluvy sťažovateľky zaslaný mailom 8. októbra 2010 žalobkyni na vyhotovenie dekorácií a kvetinovej výzdoby a následné výzvy sťažovateľky žalobkyni, aby reagovala, keďže výzdoba už bola na základe ústnej dohody realizovaná, a nevzal do úvahy ani objednávku žalobkyne zaslanú sťažovateľke mailom 26. novembra 2000 na vianočnú kvetinovú výzdobu. O tejto kompenzačnej námietke mal okresný súd konať a ak tak neurobil, mal na toto jeho pochybenie reagovať odvolací súd. Krajský súd sa nevysporiadal ani s výpoveďou zástupcu sťažovateľky pána [REDACTED] a svedka pána

■, z ktorých vyplynulo, že sťažovateľka nemohla predmet nájmu začať užívať a spôsobilý na užívanie bol až v septembri 2010. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľka osobitne uviedla, že najvyšší súd dovolanie odmietol napriek tomu, že bolo prípustné (keďže sťažovateľke bola odňatá možnosť konať pred súdom) a bol povinný sa ním meritórne zaoberať. K odňatiu možnosti sťažovateľke konať pred súdom došlo predovšetkým tým, že krajský súd nijakým spôsobom neposúdil kompenzačnú námietku sťažovateľky, v odôvodnení jeho rozhodnutia a ani v rozhodnutí okresného súdu niet ani zmienky o tom, ako sa s ňou súdy vysporiadali. K tejto otázke sa nevyjadril ani najvyšší súd.

Sťažovateľka zároveň požiadala ústavný súd, aby dočasným opatrením rozhodol o odklade vykonateľnosti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016, pretože v situácii, keď žalobkyňa vedie proti sťažovateľke exekúciu na vymoženie sumy podľa rozsudku okresného súdu, v ktorej sa dosiaľ rozhodovalo o námietkach proti exekúcii a žiadosti od odklad exekúcie, existuje riziko vzniku majetkovej ujmy sťažovateľky, ktorá v budúcnosti už nemusí byť reparovateľná.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na verejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako zo sťažnosti sťažovateľky vyplýva, k porušeniu týchto základných práv malo dôjsť jednak rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a jednak uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016.

Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozhodnutiu najvyššieho súdu. Sťažovateľka namietala, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie týmto rozhodnutím došlo z dôvodu, že najvyšší súd sa dovolaním meritórne nezaoberal napriek tomu, že bolo prípustné.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 najprv zosumarizoval dôvody sťažovateľkou podaného dovolania a uviedol, že „*Odporca podal*

proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie v zákonnej lehote podaním zo dňa 26. 05. 2015 podľa § 237 písm. f/ O. s. p. na podklade väd konania a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Odňatie možnosti konať pred súdom vyvodzuje dovolateľ z toho, že v danej veci bolo nevyhnutné, aby odvolací súd nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie, nakoľko prvostupňový súd rozhodol na základe neúplne zisteného skutkového stavu, nakoľko nevykonal dôkazy pre náležité zistenie skutkového stavu a následne správne právne posúdenie vecí. Nevykonal odporcom navrhované dôkazy - svedecké výpovede p. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Taktiež sa nedostatočne zaoberal skúmaním podmienok pre 50 % zníženie nájmu. Z tohto dôvodu mal odvolací súd nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie a dokazovanie doplniť. Taktiež sa podľa dovolateľa súd nevysporiadal s námietkou podľa § 98 O. s. p. uplatnenou odporcom a súd tiež v konaní nevyslovil svoj predbežný názor (§ 118 O. s. p.). V tomto postupe súdu vidí dovolateľ porušenie ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. Ďalej rozhodnutiu vytyka absenciu riadneho odôvodnenia, z ktorého dôvodu je rozsudok nepreskúmateľný.

V dovolaní odkazuje na znenie § 157 ods. 2 O. s. p. a na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky v tomto smere. Uvádza, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje relevantné odôvodnenie rozsudku, čo zakladá jeho nepreskúmateľnosť, z čoho vyvodzuje dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Dovolateľ nesúhlasí ani správnym posúdením nároku, pretože bolo bezpochyby preukázané, že predmet nájmu odporca nemohol začať užívať bezprostredne po dni zahájenia, pretože bol spôsobilý na užívanie až v septembri 2010. Navrhol aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, resp., aby odvolací rozsudok zmenil a žalobu zamietol a navrhovateľa zaviazal na náhradu trov konania.“

Dôvody svojho rozhodnutia najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 vysvetlil takto:

«V predmetnej veci podal odporca dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu a prípustnosť dovolania vyvodzuje z procesných pochybení súdov, ktoré mali za následok pre neho odňatie možnosti konať pred súdom a z nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia pre nedostatočné odôvodnenie, z čoho vyvodzuje splnenie

predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a § 241 ods. 2 písm. a/, c/ O. s. p..

Ak je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým bol výrok rozsudku súdu prvého stupňa potvrdený, je dovolanie prípustné len vtedy, ak súd vyslovil prípustnosť dovolania,, pričom v predmetnej veci dovolanie nebolo odvolacím súdom pripustené. ...

Dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že dovolanie podľa § 238 O. s. p. nie je prípustné, pretože neboli splnené zákonné predpoklady.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možností konať pred súdom sa rozumie taký postup sudu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právam chránených záujmov. Skutočnosť, že súd nevykoná účastníkmi navrhované dôkazy, ani takýto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. O takýto prípad by išlo však vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, čo v tomto prípade nebolo preukázané. Žalobca mal možnosť podávať návrhy a navrhovať vykonanie dôkazov.

Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli aj to, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne

realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. ...

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). To však (aj podľa názoru ústavného súdu - vid' ďalej) neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam - vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (vid' § 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale - na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p. - (len) za relevantný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú. ...

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol brať na zreteľ len odporcom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to,

aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa...

Ak dovolateľ namietal, že nesprávnosť postupu súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie, dovolací súd uvádza, že aj v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania podľa § 231 písm. f/ O. s. p. (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999). Ak by aj k takejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní došlo, nezakladá to procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 O. s. p. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok neprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), sama o sebe však ani takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá.

Ďalej je potrebné uviesť, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, je vždy vecou súdu (§ 102 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. (R 37/1993, R 125/1999).

Ani nesprávne (prípadné) vyhodnotenie dôkazov nie je procesnou vadou konania podľa § 237 O. s. p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže

byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama o sebe prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nezakladá. ...

V dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom a nevyšli najavo ani iné procesné vady vymenované v § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 238 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.»

Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016 sťažovateľka tvrdila, že týmto uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože dovolanie sťažovateľky najvyšší súd riadne neprejednal a neposkytol ochranu sťažovateľke, keď jej dovolanie odmietol, pretože dospel k záveru, že jej dovolanie prípustné nie je.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol, z akých dôvodov považoval dovolanie sťažovateľky za neprípustné, osobitne, z akých dôvodov dospel k záveru o tom, že nedošlo vo vzťahu k sťažovateľke k odňatiu možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Tieto dôvody uvedené najvyšším súdom považuje ústavný súd za dostatočné, výstižné a ústavne konformne formulované.

Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľky odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, tobôž v situácii, keď sťažovateľka nepredkladá k tejto otázke vo svojej sťažnosti žiadnu novú argumentáciu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľky, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľky a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jej dovolaní. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľky v jej časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ďalej sa ústavný súd zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Ako z obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľky vyplýva, najvyšší súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov dovolanie sťažovateľky zamietol.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie

je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

Krajský súd rozsudok č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 odôvodnil takto:

«Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na doplnenie však zdôrazňuje, že súd prvého stupňa pri prejednávaní veci postupoval v súlade s ustanovením § 118 O. s. p., nakoľko účastníkom zdôraznil, že právny vzťah založený medzi účastníkmi konania písomnou zmluvou, možno meniť taktiež len písomnou formou a preto bude vychádzať v konaní z listinných dôkazov. Tento jeho postup korešponduje aj so zamietnutím návrhu odporcu na vypočutie svedkov, čo i v napadnutom rozsudku súd prvého stupňa riadne odôvodnil. Odvolací súd posúdil napadnutý rozsudok ako vyčerpávajúco odôvodnený v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., nakoľko v ňom zohľadnil námietky odporcu v konaní uvedené, úspešnosť návrhu navrhovateľa bola preukázaná listinnými dôkazmi, a to zmluvou o nájme nebytových priestorov uzavretou dňa 01. 04. 2010 a jej Dodatku č. 1 zo dňa 27. 9. 2010. Súd prvého stupňa v napadnutého rozsudku uviedol všetky príslušné ustanovenia zmluvy, ktoré vyvracajú obranu odporcu, čoho výsledkom bol fakt, že odporca v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Na zdôraznenie právneho postavenia odporcu odvolací súd pripomína zásadu, ktorá platila už v rímskom práve „vigilantibus iura scripta sunt“, teda práva patria len bdelym, podľa ktorej sa majú najmä podnikateľské subjekty správať pri podpisovaní zmlúv.»

Tak, ako to uviedol i najvyšší súd v rozhodnutí vo veci sťažovateľky, v prípade ak odvolací súd využije možnosť poskytnutú mu § 219 ods. 2 OSP, je potrebné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu posudzovať v spojení s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu.

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v konaní nastolila. Rozsudok krajského súdu vysvetlil, ako krajský súd dospel k záveru o nevyhnutnosti potvrdiť rozsudok okresného súdu, pretože zistil jeho vecnú správnosť. Rovnako tak je zrejmé, z akých dôvodov neobstáli argumenty uvedené v odvolaní sťažovateľky, ktoré boli v podstate len zopakovaním a zosumarizovaním dovtedajšej obrany sťažovateľky. Krajský súd sa zaoberal i námietkou sťažovateľky o nevypočítaní ňou navrhovaných svedkov.

Pokiaľ sťažovateľka opakovane poukazovala na to, že podľa jej názoru sa všeobecné súdy nevysporiadali s ňou vo forme kompenzačnej námietky vzneseného nároku na zaplatenie odplaty za kvetinovú a vianočnú výzdobu, tento názor sťažovateľky neobstojí. Ostatne už najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia vo veci sťažovateľky uviedol, že *„pokiaľ ide o námietku podľa § 98 O. s. p., touto sa súd zaoberal a len to, že dovolateľ s názorom súdu nesúhlasí, nie je dovolacím dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania“*. Z obsahu rozsudku okresného súdu je zrejmé, ako a čím svoju kompenzačnú námietku sťažovateľka preukazovala, priamo z jej tvrdení vyplýva, že na dodávku kvetinovej výzdoby budovy so žalobkyňou nebola písomná zmluva uzatvorená, hoci jej uzatvorenie sťažovateľka žalobkyňi navrhovala a akúkoľvek ústnu dohodu žalobkyňa poprela s tým, že dokonca existujúcu kvetinovú výzdobu žiadala odstrániť. Pokiaľ ide o vianočnú výzdobu, ktorej realizácia bola objednaná žalobkyňou a fakturovaná sťažovateľkou, odplata za ňu bola žalobkyňou započítaná. O kompenzačnej námietke vznesenej v občianskom súdnom konaní nerozhoduje súd samostatným výrokom rozhodnutia (na rozdiel od vzájomného návrhu). To, že k zápočtu na faktúru sťažovateľky došlo, je výslovne uvedené v rozsudku okresného súdu (strana 17).

Ani rozhodnutie krajského súdu nepovažuje ústavný súd preto za arbitrárne, svojvoľné, a teda založené na takom výklade aplikovaných ustanovení, ktorý by popieral ich účel a zmysel.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľky a postupom krajského súdu, sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, nezaoberal sa ústavný súd už osobitne návrhom sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia o odklade vykonateľnosti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cob 55/2014-275 z 25. marca 2015 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 36/2015 z 30. marca 2016.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016